EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 20.12.2007
KOM(2007) 847 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklan soveltaminen

Radioaktiivisuustason jatkuvasta valvonnasta vesistöissä, ilmassa ja maaperässä vastaavien laitosten toiminnan ja tehokkuuden tarkastaminen

Kertomus, 1990–2007

1. JOHDANTO

1.1. Terveyden suojelua koskevat säännökset Euratomin perustamissopimuksessa

Euratomin perustamissopimuksen toisen osaston III luku ”Terveyden suojelu” koskee toisaalta perusnormien vahvistamista väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi (30–33 artikla) ja toisaalta radioaktiivisuustasoa vesistöissä, ilmassa ja maaperässä (35–38 artikla ja jossakin määrin 34 artikla, kun on kyse ”erityisen vaarallisista kokeista”, eli ydinaseiden testauksesta). Perusnormien ja radioaktiivisuustasojen välillä on ilmeinen yhteys, sillä radioaktiivisuustasojen valvonnan päätarkoituksena on väestön terveyden suojeleminen.

Perusnormeja on päivitetty vuoden 1959 jälkeen uuden tieteellisen tiedon ja toiminnasta saatujen kokemusten perusteella. Viimeisin päivitys tehtiin vuonna 1996[1]. Radioaktiivisuustasojen osalta komission päätehtävät viiden vuosikymmenen aikana ovat koskeneet normien mukaisten vaatimusten lisäksi Euratomin perustamissopimuksen 36 artiklan (niiden väestön altistumiseen liittyvien, radioaktiivisuustasoja koskevien tietojen keruu ja julkaiseminen, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet komissiolle 35 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti perustettujen mittauslaitosten tekemien mittausten perusteella) ja 37 artiklan (komission lausuntojen antaminen siitä, voiko jäsenvaltioiden tiedoksi antamien, radioaktiivisen jätteen hävittämistä koskevien suunnitelmien toteuttaminen aiheuttaa vaikutuksia toisen jäsenvaltion alueella) soveltamista.

Edellä tarkoitettu 37 artiklan mukainen menettely oli erittäin tärkeä aikana, jolloin ydinvoiman käyttö kehittyi nopeasti, ja ”yleisiä tietoja” toimitettiin jokaisesta uudesta ydinreaktorista, jälleenkäsittelylaitoksesta ja muusta ydinlaitoksesta. Yleisten tietojen toimittamista koskevia sääntöjä ja tietojen sisältöä on täsmennetty komission suosituksissa, joista viimeisin annettiin vuonna 1999[2]. Kertomukset 37 artiklan täytäntöönpanosta toimitetaan neuvostolle ja Euroopan parlamentille[3].

Jotta voitaisiin vertailla radioaktiivisuustasoja eri jäsenvaltioissa, 36 artiklan täytäntöönpanossa on keskitytty niiden tietojen julkaisemiseen, jotka ovat tarpeen koko väestön altistumisen arvioinnin kannalta. Tietojen laatua koskevat vaatimukset ja ilmoittamismenettely vahvistettiin ensimmäisen kerran komission suosituksessa vuonna 2000[4]. Vuodesta 2007 alkaen jäsenvaltiot ovat voineet syöttää omat tietonsa komission tietokantaan ja ylläpitää niitä siellä. Tätä tietokantaa ja sen perusteella saatavia vuosittaisia valvontaraportteja sekä elektronista järjestelmää, jonka avulla voidaan vaihtaa automaattisista säteilynvalvontajärjestelmistä saatavia tietoja,

---

1 Neuvoston direktiivi N:o 96/29/Euratom, annettu 13 päivänä toukokuuta 1996, perusnormien vahvistamisesta työntekijöiden ja väestön terveyden suojelemiseksi ionisoivasta säteilystä aiheutuvilta vaaroilta (EYVL L 159, 29.6.1996, s. 1).

2 Komission suositus 1999/829/Euratom, annettu 6 päivänä joulukuuta 1999, Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisesta (EYVL L 324, 16.12.1999, s. 23).

3 Kertomus Euratomin perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisesta heinäkuusta 1994 joulukuuhun 2003 (KOM(2005) 85 lopullinen, 14.3.2005).

4 Komission suositus 2000/473/Euratom, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2000, Euratomin perustamissopimuksen 36 artiklan soveltamisesta ympäristön radioaktiivisuustasojen valvonnassa väestön altistumisen arvioimiseksi (EYVL L 191, 27.7.2000, s. 37).

hallinnoidaan menestyksellisesti energian ja liikenteen pääosaston ja yhteisen tutkimuskeskuksen ympäristön ja kestävän kehityksen tutkimuslaitoksen välisenä yhteistyönä Euratomin perustamissopimuksen 39 artiklan mukaisesti.

Komissiolla on 35 artiklan toisen kohdan mukaan oikeus päästä radioaktiivisuustason valvontalaitoksiin niiden tarkastamista varten. Ennen vuotta 1989, jolloin komissio hyväksyi tarkastusten jatkamista koskevan aloitteen, kyseisiä tarkastuksia oli tehty silloin tällöin. Kun Euroopan yhteisöjen tuomioistuin oli joulukuussa 2002 tehdyssä päätöksessään todennut, että ei ole syytä ylläpitää keinotekoista eroa väestön terveyden suojelun ja ionisoivan säteilyn lähteiden turvallisuuden välillä, ja komissio oli (vuonna 2003) tehnyt päätöksen, jonka mukaan ydinturvallisuutta on pidettävä ensisijaisena, oli selvää, että 35 artiklassa tarkoitetut tarkastukset olisivat etusijalla vuodesta 2004 alkaen. Tämä tiedonanto on ensimmäinen kertomus 35 artiklan soveltamisesta, ja se kattaa ajanjakson 1990–2007. Vuodesta 2004 tarkastuksia on tehty järjestelmällisesti, ja etusijalle on asetettu tärkeimmät laitokset.

Komissio voi 38 artiklan nojalla antaa jäsenvaltioille suosituksia radioaktiivisuustasoista ja kiireellisissä tapauksissa antaa direktiivejä ja saattaa asian viipymättä yhteisön tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos säännöksiä ei noudateta. Artiklalla annetaan komissiolle periaatteessa laajat valtuudet, mutta sitä ei ole milloinkaan sovellettu muuta kuin oikeusperustana komission suosituksille, jotka koskevat juomaveden radonpitoisuutta[5] sekä tiettyjen luonnosta peräisin olevien elintarvikkeiden Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuuden seurauksena edelleen sisältämää radioaktiivista cesiumia[6].

Se, että 38 artiklaa ei ole milloinkaan sovellettu, osoittaa, että kyseisissä jäsenvaltioissa noudatetaan perusnormeja. Tästä huolimatta 38 artikla on merkittävä väline, jonka avulla komissio voi antaa asianmukaista painoa 35 artiklan toisessa kohdassa tarkoitettujen tarkastusten aikana tehdyille havainnoille ja huomioille.

1.2. Euratomin perustamissopimuksen 35 artikla

Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jokainen jäsenvaltio perustaa tarvittavat laitokset radioaktiivisuustason jatkuvaan valvontaan vesistöissä, ilmassa ja maaperässä sekä perusnormien noudattamisen valvontaa varten.

Komissiolla on oikeus päästä tällaisiin valvontalaitoksiin, ja se voi tarkastaa niiden toiminnan ja tehokkuuden.”

Komission toimet 35 artiklan soveltamiseksi olivat satunnaisia 1980-luvun lopulle saakka. Säteilysuojeluun liittyvän komission toiminnan kokonaistarkastelun jälkeen komissio ilmoitti neuvostolle vuonna 1986 – Tšernobylin onnettomuuden jälkeen –

---

5 Komission suositus 2001/928/Euratom, annettu 20.12.2001, väestön suojelemiseksi altistumiselta juomaveden radonille (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 85).

6 Komission suositus 2003/274/Euratom, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2003, väestön suojelemisesta ja sille suunnattavasta tiedotuksesta, kun on kyse tiettyjen luonnosta peräisin olevien elintarvikkeiden Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuuden seurauksena edelleen sisältämän radioaktiivisen cesiumin aiheuttamasta altistuksesta (EUVL L 99, 17.4.2003, s. 55).

että se aikoo käyttää 35 artiklan mukaisia tarkastusoikeuksiaan entistä järjestelmällisemmin. Euroopan parlamentti hyväksyi useita samansuuntaisia päätöslauselmia.

Joulukuussa 1989 komissio päätti lisätä tarkastusten määrää.

2. TARKASTUSOHJELMA

2.1. Tarkastukset vuosina 1990–2003

Ajanjaksolla 1990–2003 tehtiin yhteensä 23 tarkastusta. Harvoja poikkeuksia lukuun ottamatta tarkastusohjelma oli laadittu niin, että saataisiin yleiskuva tilanteesta tarkastamalla edustava joukko ydinpolttoainekiertoon kuuluvia sekä säteilytasoja valvovia laitoksia kaikissa jäsenvaltioissa.

2.2. Tarkastukset vuosina 2004–2007

Vuodesta 2004 nykyhetkeen on tehty 25 tarkastusta. Vuosista 2004/2005 alkaen painopisteenä ovat olleet tärkeimmät laitokset ja uudet jäsenvaltiot. Vuoden 2006 loppuun mennessä tarkastuksia oli tehty kaikissa jäsenvaltioissa. Romania ja Bulgaria ovat ohjelmassa vuonna 2007.

Jäsenvaltiot ja ydinlaitokset, joihin on tehty 35 artiklassa tarkoitettuja tarkastuskäyntejä, on lueteltu liitteen taulukossa 1.

2.3. Keskeiset tarkastusmenettelyt

Tarkastukset tehtiin kunkin 15 jäsenvaltion kanssa erikseen vuosina 1990–1993 sovittujen menettelyjen mukaisesti. Tarkastuksia koskeva komission tiedonanto[7] julkaistiin 4. heinäkuuta 2006, ja sitä on sittemmin käytetty kaikkien tarkastusten perustana. Menettelyohjeissa ja tiedonannossa edellytetään sekä varsinaisten valvontajärjestelmien tarkastusta että päästöjen valvontaa, joka on tarpeen väestöön kohdistuvien vaikutusten arvioimiseksi. Tarkastukset voivat koskea tietyn laitoksen ympärillä olevaa aluetta ja/tai jäsenvaltion aluetta tai sen osaa.

Komissiolla on 35 artiklan mukaan oikeus päästä laitoksiin niiden toiminnan ja tehokkuuden varsinaista tarkastamista varten, mutta käytännössä tarkastus aloitetaan tarkastamalla asiasta vastaavien kansallisten viranomaisten suorittamat valvonta- ja tarkastustoimet sekä sääntelykehys. Varsinaiset laitostarkastukset koskevat yleisiä järjestelyjä, eivätkä ne aina ole kaikenkattavia.

Tekninen tarkastuskertomus

– Teknisessä kertomuksessa annetaan kattava yleiskatsaus lainsäädännössä asetetuista vaatimuksista sekä radioaktiivisuustasojen valvontaan ja päästöjen vaikutusten arviointiin liittyvistä järjestelyistä. Tämän yleiskatsauksen tuottamiseksi on laadittava synteesi useista asiakirjoista, jotta saataisiin selkeä

[7] Komission tiedonanto: Ympäristön radioaktiivisuustason valvontajärjestelmien tarkastaminen Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklan nojalla – Jäsenvaltioihin tehtävien tarkastuskäyntien käytännön järjestelyt (EUVL C 155, 4.7.2006, s. 2).

kuva 35 artiklan ensimmäisen kohdan täytäntöönpanoa varten jäsenvaltioissa toteutetuista toimenpiteistä. Kertomuksessa esitetään lisäksi yksityiskohtainen kuvaus laitoksessa ja sen ympäristössä suoritetuista tarkastustoimista sekä niiden aikana tehdyistä huomioista.

Keskeiset havainnot

– Tarkastuksen keskeiset havainnot perustuvat teknisessä kertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja päätelmiin, ja niissä kiinnitetään huomiota kehittämistä kaipaaviin asioihin.

– Kaikissa tapauksissa tarkastusmenettely päätettiin toimittamalla komissiolle virallisesti tekninen kertomus ja kertomus keskeisistä havainnoista.

Vuodesta 1999 alkaen sekä tekninen kertomus että kertomus keskeisistä havainnoista sekä mahdolliset tarkastuksen kohteena olleen jäsenvaltion esittämät viralliset kommentit on asetettu saataville Europa-verkkosivustolle seuraavaan osoitteeseen:

ec.europa.eu / energy / nuclear / radioprotection / verification_en.htm

3. TARKASTUSTEN TUOMA LISÄARVO

Tähän mennessä saadut kokemukset ovat osoittaneet, että tarkastukset tuovat merkittävää lisäarvoa sekä komissiolle että jäsenvaltioille. Komission kannalta ne mahdollistivat monessa tapauksessa arkaluontoisten kysymysten riippumattoman arvioinnin. Tarkastusten ansiosta saatiin lisäksi laaja yleiskuva jäsenvaltioiden erilaisista lähestymistavoista ja niiden toteutuksesta, ja ne toivat esille yhteisen lähestymistavan hyviä puolia valvonnan tehostamiseksi.

Jäsenvaltioiden kannalta komission tarkastukset merkitsivät niiden järjestelmien ja tietojen riippumatonta validointia, mikä lujitti sekä oman väestön että naapurivaltioiden luottamusta järjestelmiin. Alan toimivaltaisille viranomaisille käynnit tarjosivat mahdollisuuden pohtia velvollisuuksiaan laajemmassa yhteydessä. Tarkastusten kohteena olleiden julkisen palvelun tarjoajien ja laboratorioiden kannalta tarkastukset tarjosivat hyvin usein mahdollisuuden saada tunnustusta toiminnan tehostamiseksi tehdystä työstä. Kaiken kaikkiaan komission suorittamat tarkastukset nostivat ehdottomasti radioaktiivisuuden valvontaohjelmien arvostusta.

Joillekin jäsenvaltioille komission tarkastukset tarjosivat mahdollisuuden perustaa kansallisia ohjelmia ja aloittaa vastaavien ohjelmien toteuttaminen radioaktiivisuustasojen valvomiseksi omalla alueellaan.

Komission tarkastuskäynnit tehtiin toissijaisuusperiaatetta noudattaen. Ne eivät missään tilanteessa ole olleet päällekkäisiä kansallisten tarkastuslaitosten tehtävien kanssa. Havainnot toivat monessa tapauksessa esille tarpeen tehostaa tehtävien eriyttämistä jäsenvaltioissa ja parantaa menettelyjen avoimuutta. Tarkastusryhmän huomiot auttoivat viranomaisia tehostamaan omia varmennusmenettelyjään.

Lisäksi tarkastukset ovat tärkeä keino varmistua Euratomin perustamissopimuksen 36 artiklan täytäntöönpanoa koskevan komission suosituksen asianmukaisesta täytäntöönpanosta, ja niiden puitteissa voidaan keskustella kahdenvälisesti siitä,

ovatko radioaktiivisuustasojen valvontaa varten perustetut verkot riittäviä (kattavatko ne maan alueen ja antavatko ne edustavia tietoja vallitsevista radioaktiivisuustasoista).

3.1. Aikaisempien tarkastuskäyntien havainnot ja seuranta

Eräissä tapauksissa oli tarpeen esittää huomautuksia, jotka liittyivät laitosten ja laboratorioiden yleiseen laadunvarmistukseen ja tarpeeseen tehostaa toimivaltaisen viranomaisen valvontatehtävää. Useissa tapauksissa havaittiin, että kirjauskäytäntöjä oli tarpeen parantaa sekä sisäisten laaduntarkastusten että kansallisten tai yhteisön virkailijoiden tarkastustyön helpottamiseksi. Otantaohjelmia ei aina päivitetty säännöllisesti tai niiden käytännön toteutus ei täysin vastannut säännösten vaatimuksia.

Erityisiä teknisiä suosituksia on annettu useissa tapauksissa. Yleisesti ottaen kansallisilta viranomaisilta saatu palaute on vahvistanut, että puutteet on korjattu. Muut kuin tekniset suositukset, kuten johtamiseen tai valvonnan tehostamiseen liittyvät suositukset, eivät ole yhtä konkreettisia, ja niiden toteuttamista on siten vaikeampi seurata.

Seurantakäyntejä tehtiin sen todentamiseksi, oliko aikaisemman käynnin aikana esitetyt suositukset otettu asianmukaisesti huomioon.

– Syyskuussa 2004 tehtiin seurantakäynti erääseen entiseen jälleenkäsittelylaitokseen, jossa oli käyty aiemmin vuosina 1993 ja 1999.

Vuonna 1999 tässä ydinlaitoksessa oli kiinnitetty huomiota useisiin kysymyksiin, mikä johti kansallisten viranomaisten suorittamaan turvallisuustarkastukseen. Seurantatarkastuksessa kiinnitettiin huomiota tätä tarkastusta koskevan raportin sellaisiin kohtiin, joilla oli merkitystä radioaktiivisten päästöjen valvonnan tai radioaktiivisuustasojen kannalta.

– Vuonna 2005 tehtiin myös erääseen tutkimusreaktoriin vuonna 2000 tehdyn käynnin seurantakäynti.

Molemmissa tapauksissa seurantatarkastuksessa havaittiin, että annetut suositukset oli pantu tyydyttävästi täytäntöön.

Vain yhdellä seurantakäynnillä (2002) tulokset olivat yleisesti epätyydyttävät, mikä johtui perustavanlaatuisista lainsäädännön puutteista, joihin oli puututtava. Tutkimusreaktoria käytettiin ilman viranomaisten ennakkohyväksyntää tai valvontaa, mikä on perusnormidirektiivin säännösten vastaista. Siksi käynnistettiin jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskeva menettely.

Marraskuussa 2006 tehtiin seurantatarkastuskäynti. Merkittäviä parannuksia oli saatu aikaan, mutta joitakin ongelmia ei ollut ratkaistu tyydyttävästi tarkastusajankohtaan mennessä. Lupamenettely, johon sisältyivät päästöluvat ilmassa kulkeutuville ja nestemäisille päästöille, saatiin kuitenkin kuntoon elokuussa 2007.

4. JATKONÄKYMIÄ

4.1. Tarkastusohjelma

Suunnitelmallinen ja uskottava tarkastusjärjestelmä

– kattaisi kaikki merkittävimmät ydinlaitokset hyväksyttävällä tarkastustiheydellä

– antaisi edustavan yleiskuvan tilanteesta muuntyyppisten laitosten osalta

– mahdollistaisi luonnollisen radioaktiivisuuden päästöjä aiheuttavien muiden kuin ydinlaitosten sekä sairaaloiden ja tutkimuskeskusten valvonnan

– antaisi edustavan kuvan radioaktiivisuuteen liittyvistä järjestelyistä alueilla, jotka ovat etäällä radioaktiivisia päästöjä tuottavista laitoksista

– mahdollistaisi valvonta- ja tarkastustoiminnan auditoinnin jäsenvaltioissa säännöllisesti.

Nykyisin tehdään viidestä seitsemään tarkastusta vuosittain niin, että kussakin jäsenvaltiossa tehdään noin yksi tarkastus joka viides vuosi. Tällä tavalla voidaan toteuttaa uskottava ja edustava tarkastusohjelma, johon sisältyvät kaikkein edustavimmat laitokset. Käyntikertoja tärkeimmissä laitoksissa olisi lisättävä. Nykyiset resurssit riittäisivät enintään noin kymmenen tarkastuksen suorittamiseen vuosittain. On tietenkin välttämätöntä säilyttää sellainen joustavuus, että edelleen voidaan täyttää satunnaiset tarpeet ja käyttää komission oikeutta päästä laitoksiin erityisissä olosuhteissa.

4.2. Ydinmateriaalivalvonnan erot

Komissiolla on oikeus tarkastaa ydinlaitoksia myös Euratomin perustamissopimuksen toisen osaston VII luvun nojalla. Nämä tarkastukset eroavat 35 artiklassa tarkoitetuista tarkastuksista. Ne koskevat ydinmateriaalien turvavalvontaa (Euratomin ydinmateriaalivalvonta), ja niitä koskevat vaatimukset on esitetty 8. helmikuuta 2005 annetussa komission asetuksessa (Euratom) 302/2005.

Näiden kahden tarkastustyypin soveltamisalat ovat erilaiset, ja niiden välisen synergian hyödyntämistä haittaa lisäksi se, että toiminnanharjoittajilla on suoria velvoitteita komission suuntaan ja että ydinmateriaalivalvonnan tarkastajilla on suora pääsy tarkastamaan ydinmateriaaleja ja laitoksia. Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklan toisessa kohdassa tarkoitetut tarkastukset koskevat sitä, miten jäsenvaltioiden viranomaiset hoitavat kyseisen artiklan ensimmäisen kohdan mukaiset velvoitteensa. Komissiolla ei ole suoraa pääsyä ydin- tai valvontalaitoksiin.

4.3. Täydentäviä keinoja täytäntöönpanon tehostamiseksi

Euratomin perustamissopimuksen 36 artiklan soveltamisesta radioaktiivisuustasojen valvonnassa annettu komission suositus (2000/473/Euratom) oli lähtökohta lisäohjeistuksen kehittämiselle. Suositus ydinlaitosten päästöjen valvonnasta ja niitä

koskevista tiedoista annettiin 18. joulukuuta 2003[8]. Tällaisilla välineillä voidaan edelleen edistää selkeän menetelmän aikaansaamista tarkastuksia varten sekä avoimien kriteerien laatimista 35 artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistetun yleisen vaatimuksen noudattamisen arviointia varten.

Euratomin perustamissopimuksen 31 artiklan nojalla perustettu asiantuntijaryhmä on antanut ohjeita perusnormidirektiivin 45 artiklan soveltamisesta väestön altistumisen arvioimiseksi totuudenmukaisesti. Ohjeita käytetään pohjana tarkasteltaessa valvontaohjelmien riittävyyttä ydinlaitosten lähistöllä väestön vertailuryhmien saamien säteilyannosten arvioimiseksi. Tällainen ohjeistus sisällytetään komission ehdotukseen uudeksi perusturvanormeja koskevaksi direktiiviksi.

Kaikki nämä toimenpiteet vahvistavat merkittävästi 35 artiklassa tarkoitettujen tarkastusten tehokkuutta ja luotettavuutta.

5. PÄÄTELMÄ

Kuten tässä tiedonannossa tuodaan esille, tarkastustoiminta on ollut tehokasta varsinkin viime vuosina.

Komissio on täyttänyt Euratomin perustamissopimuksen 35 artiklan mukaiset velvoitteensa ja varmentanut, että ilman, veden ja maaperän radioaktiivisuustasoja seurataan ja valvotaan riittävällä tavalla Euratomin perustamissopimuksen 36 ja 37 artiklan säännösten mukaisesti.

[8] Komission suositus, annettu 18 päivänä joulukuuta 2003, ydinvoimalaitoksista ja jälleenkäsittelylaitoksista tavanomaisen toiminnan yhteydessä ympäristöön pääseviä ilmassa kulkeutuvia ja nestemäisiä radioaktiivisia päästöjä koskevista vakiomuotoisista tiedoista (EUVL L 2, 6.1.2004, s. 36).

LIITE

EURATOMIN PERUSTAMISSOPIMUKSEN 35 ARTIKLASSA TARKOITETUT TARKASTUKSET

Tarkastukset vuosina 1990 – 2007

Tähän mennessä tehdyt tarkastukset on lueteltu taulukossa 1. Kuviossa 1 esitetään kaavio tarkastusten määrästä eri vuosina.

On syytä huomata, että tarkastusten soveltamisalan laajuuden vuoksi käyntien kohdalla viitataan alueeseen, jolla radioaktiivisuutta valvotaan, ja käyntejä tehdään merkittävimpiin päästöjä tuottaviin laitoksiin kyseisellä alueella.

Tähän mennessä tehtyjen tarkastusten ensisijaisena tavoitteena on ollut saada edustava kuva jäsenvaltioissa käytössä olevista valvontajärjestelyistä. Joitakin tarkastuksia tehtiin muiden jäsenvaltioiden pyynnöstä tai tiettyjä laitoksia koskevien huolenilmausten johdosta.

Tarkastuskäyntien määrät maittain olivat seuraavat: Ranska (mukaan luettuna Polynesia) 6, Yhdistynyt kuningaskunta 6, Italia 3, Espanja, Irlanti, Kreikka, Luxemburg, Portugali, Saksa ja Suomi 2, Alankomaat, Belgia, Itävalta, Ruotsi ja Tanska 1, sekä yksi käynti kaikissa uusissa jäsenvaltioissa lukuun ottamatta Bulgariaa (jossa käydään suunnitelman mukaan syksyllä 2007).

Tarkastustoiminnan piiriin kuului 3 jälleenkäsittelylaitosta (ja 2 niiden lähellä olevaa jätteen loppusijoituspaikkaa), 20 ydinvoimalaa (joista 3 ei ollut enää toiminnassa), 5 tutkimuslaitosta, 2 luonnon radioaktiivisia aineita sisältävän materiaalin (NORM) käsittelyyn liittyvää laitosta, 1 uraanikaivos sekä 7 sairaalaa neljässä jäsenvaltiossa. Käyntejä tehtiin useisiin jäsenvaltioihin, joiden alueella ei ole ydinlaitoksia, mutta joilla on laaja valvontaohjelma, ja useimmissa jäsenvaltioissa kansallisten radioaktiivisuustasojen valvontajärjestelmien osia tarkastettiin laitoskäyntien yhteydessä.

Yhden lähellä toisen maan rajaa sijaitsevan ydinvoimalan kohdalla tarkastuksia laajennettiin koskemaan valvontasäännöksiä myös kyseisellä alueella.

Tarkastusohjelman painottuminen ydinlaitoksiin ei tarkoita sitä, että ne olisivat muita merkittävämpiä radioaktiivisten päästöjen vaikutusten kannalta. Tarkastuksia tehtiin luonnon radioaktiivisia aineita sisältävää materiaalia (NORM) käsittelevillä aloilla, joita ovat esimerkiksi fosfaattiteollisuus ja hiilikaivokset. Useiden sairaaloiden isotooppilääketieteen osastot tarkastettiin neljässä jäsenvaltiossa. Huomiota kiinnitettiin erityisesti radioaktiivisen materiaalin hävittämiseen ja varsinkin näiden sairaaloiden soveltamiin valvontamenetelmiin ja –järjestelmiin.

Taulukko 1: Tarkastuskäynnit vuodesta 1990 kesäkuuhun 2007.

MAA		LAITOS	PÄIVÄMÄÄRÄ
1.	Saksa	Ydinvoimala, Philipsburg	10.–12.10.1990
2.	Luxemburg	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	12.3.1991
3.	Yhdistynyt kuningaskunta	Dounreay (laitosalue)	10.–14.5.1993
4.	Alankomaat	Ydinvoimala, Borssele Bilthoven (RIVM)	27.–29.9.1993 30.9.–1.10.1993
5.	Yhdistynyt kuningaskunta	Ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitos, Sellafield Driggin varastointipaikka	6.–10.12.1993
6.	Ranska	Ydinvoimala, Belleville-sur-Loire [9]	14.–17.2.1994
7.	Tanska	Tutkimusreaktori ja laboratoriot, Risø	22.–24.8.1994
8.	Espanja	Ydinvoimala, Vandellos-2	7.–10.11.1994
9.	Italia	Ydinvoimala, Caorso	22.–24.3.1995
10.	Ranska	Ranskan Polynesia (Mururoa)	1.9.–6.10.1995
11.	Belgia	Ydinvoimala, Tihange	10.–14.6.1996
12.	Ranska	Ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitos, La Hague Centre de stockage de la Manche (jätteen varastointipaikka)	22.–26.7.1996
13.	Irlanti	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	10.–13.9.1996
14.	Ruotsi	Ydinvoimala, Barsebäck	26.–30.5.1997
15.	Suomi	Ydinvoimala, Olkiluoto	31.8–4.9.1998
16.	Yhdistynyt kuningaskunta	Dounreay (laitosalue)	15.–18.3.1999
17.	Saksa	Ydinvoimala, Krümmel	13.–17.9.1999
18.	Ranska / Belgia	Ydinvoimala, Chooz	22.–26.11.1999
19.	Kreikka	Tutkimusreaktori, Democritos (Ateena); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	23.–25.5.2000
20.	Yhdistynyt kuningaskunta	Ydinvoimala, Dungeness A+B	6.–11.11.2000
21.	Itävalta	Tutkimusreaktori, Seibersdorf AKH Wien (sairaala)	25.–29.6.2001

[9] Tarkastusta ei ole päätetty hyväksytyllä teknisellä raportilla.

22.	Portugali	Tutkimusreaktori, Sacavém (Lissabon); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	14.–17.5.2002
23.	Ranska	Ydinvoimala, Belleville-sur-Loire	17.–21.9.2003
24.	Yhdistynyt kuningaskunta	Ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitos, Sellafield	8.–12.3.2004
25.	Espanja	Ydinvoimala, Trillo; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	27.6.–2.7.2004
26.	Yhdistynyt kuningaskunta	Dounreay (laitosalue); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	28.–30.9. 2004
27.	Unkari	Ydinvoimala, Paks; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	8.–12.11.2004
28.	Liettua	Ydinvoimala, Ignalina; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	21.–25.2.2005
29.	Tšekki	Ydinvoimala, Temelín; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	14.–18.3.2005[10]
30.	Slovakia	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	10.–15.4.2005
31.	Kreikka	Tutkimusreaktori, Democritos (Ateena); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	12.–16.9.2005
32.	Viro	Sillamäe, Paldiski; Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	19.–23.9.2005
33.	Ranska	Ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitos, La Hague; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	10.–14.10.2005
34.	Latvia	Tutkimusreaktori, Salaspils; Baldone, radioaktiivinen jäte; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	21.–24.3.2006
35.	Malta	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	25.–27.4.2006
36.	Kypros	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä; kasvilannoitteet (fosforikipsi) – NORM-teollisuudenala	8.–12.5.2006

[10] Rajoitettu käynti 9.6.2004 sisältyi yleiseen tarkastuskertomukseen.

37.	Italia	Ydinvoimala, Caorso (poistettu käytöstä); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	15.–19.5.2006
38.	Italia	Ydinvoimala, Latina (poistettu käytöstä); radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	15.–19.5.2006
39.	Slovenia	Ydinvoimala, Krško; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	12.–16.6.2006
40.	Puola	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä; Piastin hiilikaivos (NORM-teollisuudenala).	13.–17. 11.2006
41.	Portugali	Tutkimusreaktori, Sacavém – lainsäädäntö; radioaktiivisuus-tasojen kansallinen valvonta-järjestelmä; uraanikaivos	22.–24.11.2006
42.	Luxemburg	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä; useita rairaaloita (isotooppilääketieteen osastot)	05.–08.3.2007
43.	Suomi	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	20.–23.3.2007
44.	Irlanti	Radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä; sairaala (isotooppilääketieteen osasto)	01.–04.5.2007
45.	Romania	Ydinvoimala, Cernavoda; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	04.–08.6.2007
46.	Saksa	Entinen uraanikaivosalue Sachsenissa	27.–31.08.2007
47.	Espanja	Ydinvoimala, Cofrentes; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	22.–26.10.2007
48.	Bulgaria	Ydinvoimala, Kozloduj; radioaktiivisuustasojen kansallinen valvontajärjestelmä	26.–30.11.2007

Kuvio 1: Tarkastuskäynnit vuodesta 1990 kesäkuuhun 2007.

